שולחן שסודר עליו

א. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קד עמוד ב

העוף עולה עם הגבינה על השולחן ואינו נאכל דברי ב״ש וב״ה אומרים לא עולה ולא נאכל א״ר יוסי זו מקולי ב״ש ומחומרי ב״ה באיזה שולחן אמרו בשולחן שאוכל עליו אבל בשולחן שסודר עליו את התבשיל נותן זה בצד זה ואינו חושש.

ב. רש״י מסכת חולין דף קד עמוד ב

בשולחן שאוכל עליו - דאיידי דממשמשי ביה ידא אתי לאתנוחי זה ע״ג זה.

ג. הר״ן על הרי״ף מסכת חולין דף לז עמוד א

נותן זה בצד זה ואינו חושש. ובלבד שלא יהו נוגעים זה בזה דכיון שאינו אוכל עליו לא גזרינן:

ד. רבינו ירוחם - תולדות אדם וחוה נתיב טו חלק ה דף קלז טור א

והא דאמרי אסור להעלות בשר וגבינה על שלחן א׳ דוקא שלחן שאוכל עליו אבל שלחן שסודר עליו התבשיל מותר כי הם היו רגילין לאכל על שלחן אחד קטן כל אחד בפני עצמו ובשלחנות שלנו צריך הכר

ה. בית הבחירה למאירי מסכת חולין דף קד עמוד ב

באיזה שלחן אמרו בשלחן שאוכל עליו שמתוך קטנות השלחן ומשמוש ידים שבה הטעות מצויה שם אבל שלחן שסודרין עליו תחלה את התבשילין והדברים שאדם מכין לסעודה נותן זה בצד זה ואינו חושש:

ו. ערוך השולחן יורה דעה סימן פח

זה שאסרו חכמים להעלותם על שלחן אחד זהו דווקא בשלחן שאוכלין עליו אבל בשלחן שסודר עליו את התבשילין כמו שלחן של בית המבשלות מותר ליתן זה בצד זה דשלחן שאוכלין עליו איידי דמשמשי בהו ידים אתו לאנחינהו זה על זה [רש״י ק״ד ב ד״ה בשולחן] או זה בצד זה ממש אבל בשלחן שסודרין עליו ליכא חשש זה דמסתמא אינן זה בצד זה ממש וכ״ש שאינן זה על גבי זה:

ז. ראב״ן חולין סימן רעז

מצאתי שמותר להעלות העוף עם הגבינה על השלחן ובלבד שלא יגעו קערות זו לזו, ואין מותר אלא בבשר עוף אבל בשר בהמה אסור להעלות, וכן מנהג ותורה בכל ישראל.

ח. שולחן ערוך יורה דעה סימן פח סעיף א

אפילו בשר חיה ועוף, אסור להעלותו על שלחן שאוכל עליו גבינה, שלא יבא לאכלם יחד. אבל בשלחן שסודר עליו התבשיל, מותר ליתן זה בצד זה.

ט. לבוש יורה דעה סימן פח סעיף א

במה דברים אמורים בשולחן שאוכל עליו, אבל בשולחן שסודר עליו התבשיל מותר ליתן זה בצד זה אפילו בשר בהמה בצד חלב.

י. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קז עמוד ב

צורר אדם בשר וגבינה במטפחת אחת ובלבד שלא יהו נוגעין זה בזה

יא. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיב עמוד א

בעא מיניה רב דימי מרב נחמן מהו לאנוחי כדא דמלחא גבי כדא דכמכא אמר ליה אסור דחלא מאי אמר ליה שרי ומאי שנא לכי תיכול עלה כורא דמלחא מאי טעמא האי איתיה איסורא בעיניה והאי ליתיה איסורא בעיניה

יב. רש״י מסכת חולין דף קיב עמוד א

כמכא - כותח מי חיישינן שמא יפול מן הכותח במלח והוא לא ידע וימלחו ממנו קדרת בשר. דחלא מאי - דרך לתת חומץ לתוך התבשיל מי חיישינן שמא יפול מן הכותח בחומץ ויחזור ויתן ממנו לתבשיל. לכי תיכול - כשתמדוד לי עליה כור של מלח בשכרי אומר לך טעמו של דבר. האי - כותח הנופל במלח נראה וניכר מפני שהוא עב ולא בטיל אבל כותח הנופל בחומץ ליתיה בעיניה וטעמא נמי לא יהיב כותח בחומץ.

יג. בית יוסף יורה דעה סימן צה

כתבו התוספות (ד״ה מהו לאנוחי) והרא״ש (פכ״ה סי׳ לב) אין ליזהר מטעם זה לתת בתוך תיבה אחת כד של בשר אצל כד של חלב דמיזהר זהירי שלא יפול מזה לזה אבל הכא לא מסקי אדעתייהו [להזהר] שלא יפול מן הכותח במלח ויתן ממנו לתבשיל ואף על פי שכתוב בהגהות אשיר״י (שם) שיש להחמיר שלא להניח שני תבשילין של בשר וחלב סמוך זה לזה בתיבה אחת אם לא (שיבחנו) [שיכסנו] בטוב מצאתי כתוב בשם מהרא״י ז״ל (הגש״ד סי׳ ס״א ס״ק ח) דליתא להההיא הגי״ה מקמי התוספות והרמב״ם נראה שהוא מפרש דלאנוחי כדא דכמכא גבי כדא דמילחא בסמוך ממש קאמר משום דמישאב שאיב ליה מילחא לכותחא אבל חלא שרי משום דלא שאיב שכתב בפ״ט מהלכות מאכלות אסורות (הכ״ה) אין מניחין כד של מלח בצד כד של כמך מפני ששואב ממנו ונמצא מבשל הבשר במלח זה שיש בו טעם החלב אבל מניח כד החומץ בצד כד הכמך שאין החומץ שואב ממנו וכתב הר״ן (מא. ד״ה גרסינן בגמ׳) שכן פירש ר״ח ובודאי דלהאי פירושא

לא שייך מאי דאמרינן האי איתיה לאיסורא בעיניה אלא שגירסא אחרת היתה להם:

יד. שולחן ערוך יורה דעה סימן צה ה-ו

אין מניחין כלי שיש בו כותח אצל כלי שיש בו מלח, אבל מותר להניחו אצל כלי שיש בו חומץ. הגה: ודוקא אם הכלים מגולים. ואפילו הכי אם עבר ונתנו ביחד, מותר, ולא חיישינן שמא נפל אל המלח (הגהות ש"ד וארוך).

מותר ליתן בתוך תיבה כד של בשר אצל של חלב. הגה: ויש מחמירין לכתחלה (הגהות אשיר"י בשם א"ז). וטוב ליזהר לכתחלה במקום שאינו צריך.

טו. יד אברהם סי' פח

אבל השולחן שסודר עליו תבשיל מותר ליתן זה בצד זה. ובמשנה מסיים ואינו חושש משמע להדיא דאפי' לכתחילה שרי, וצ"ל דמיירי במכוסין דאם הם מגולין אסור לכתחילה כמו שכתוב בסי' מה סע' ה-ו דאסור להניח כד של בשר אצל כד של חלב שמא יפול מזה לזה, וכ"כ בסי' קיא סי"ח בהגה דאסור לכתחילה לבשל ב' קדירות של ישראל ועכו"ם דשמא יתזו ניצוצות מזה לזה וע"ש בש"ך וכתב הר"ן על המשנה הנ"ל וז"ל ובלבד שלא יהיו נוגעים זה בזה. וכ"כ התוי"ט והיינו כיון דמתיר אפי' לכתחילה. ואם הם נוגעין זה בזה אסור לכתחילה כדתנן צורר אדם... אבל בדיעבד אפי' נוגעין זה בזה ואפי' רותחין שרי, כדלקמן ס"ס צב בהגה דשתי קדרות רותחות הנוגעות זו בזו שרי... ומיהו ישראל קדושים נהגו ליחד ספסל לבשר לבד ולחלב לבד.

טז. דרכי תשובה סי' צה ס"ק צג

יעויין בבל"י סק"כ שכתב מהמרש"ל שסיים דהעולם נהגו שאין מעמידין שום מאכל של שומן עם מאכל של חלב בתיבה אחת אם לא שיש הפרש ביניהם ולאו דווקא בב"א נזהרים בזה אלא גם בזה אחר זה נזהרים שלא להעמיד כלי עם מאכל של חלב במקום שעמד כלי עם מאכל של בשר שמא יפול ממאכל של בשר על התיבה ויעמוד אח"כ המאכל של חלב ולפעמים יהיה הקדירה חמה ולאו אדעתיה עי"ש וכן נתפשט המנהג במדינותינו שיש לכל אחד מקום מיוחד להעמיד כלים ומאכלים של חלב והוא מנהג ותיקין.

יז. כנסת הגדולה הג' ב"י יורה דעה סימן צה אות נט

וכתב ד"א, וכל זה חומרא ולכתחילה דוקא ואפילו בזה אני מפקפק לומר דע"כ לא אמר אלא כדא דמלח עם כדא דכותח דשניהם רותחים מליח כרותח, וכן כותח דבר חריף מיקרי וכן בחלא דחומץ דבר חריף הוא דאפילו צונן בצונן אבל כד של חלב עם כד של בשר דשניהם צוננים וליכא מלח ולא חריפי לא,

יח. ראבי"ה תשובות וביאורי סוגיות סימן אלף קטז

אסור לאנוחי כדא דמילחא גבי כדא דכמכא דאיסורא בעיניה. והני מילי בסמוכות זו אצל זו אבל מרוחקין קצת מותרין כדחזינן בפ"ק דע"ז (יא ב) דאמרי[נן] לא הלכת לצור מימיך וכו'. ובמתניתין (קד ב) דאמרינן אבל בשלחן שסודר עליו את התבשיל נותן זה בצד זה ואינו חושש, שאני התם דשמש יש הנזהר בכך.

יט. פרי תואר צה סק"ז

גם לדעת רש"י נראה שהחששה שמא יפול וכו' נראה דוקא להניחו בקביעות אבל להניחו לפי שעה אדעתא ליטלו תכף ומיד שרי, ולא אסרו אלא שיהיה מקומותיהם קבועות סמוכות דבזה יש לחוש דלמא יפול וכו', אבל במקרה שרי, ונראה להביא ראיה ממאי דקתני בפ' כל הבשר וז"ל אבל בשולחן שסודר עליו נותן זה בצד זה ואינו חושש ע"כ, הרי דקאמר בהדיא דכל דלא הוי בקביעות אפי' בשר עם הגבינה ש"ד והגם דהתם לא קתני אלא בבשר עוף עכ"ז כיון דלדעת ב"ה שוים הם בדין העלאת בשר בהמה עם גבינה א"כ דין אחד להם ושרי בכל גוונא, והגם שהתוס' בפ' כל הבשר כתבו דדוקא מלח עם הכמכא דלא מזדהרי אינשי אבל בשרא וכמכא מדהרי אינשי ואין לחוש, וא"כ כפ"ז אין להביא ראיה מההיא דסודר כל השולחן... ועוד גם לסברת תוס' אי תימא דלא שנא תיבה או שולחן הוה ליהו להביא ראיה מההיא דסודר אדם דמותר להניח כלי בשר עם כלי חלב ודוקא מלח, אלא ודאי דכה"ג דמניחו לפי שעה אין לגזור בשום גוונא...

כ. תוספות מסכת חולין דף קיב עמוד א

מהו לאנוחי כדא דמלחא בהדי כדא דכמכא א"ל אסור - אין לאסור מטעם זה להניח בתבה אחת כד של בשר אצל כד של חלב דהתם נזהר יפה שלא יפול מזה על זה אבל הכא לא מסקי אדעתייהו ליזהר שלא יפול מן הכותח במלח ולא ידע וימלח ממנו בשר וכן דחלא כי דרך לתת חומץ בתבשיל וחיישינן שמא יפול מן הכותח לתוכו ויחזור ויתן לתוך התבשיל.

כא. ספר איסור והיתר הארוך שער מ סימן יב

וכתב הרמב"ם והסמ"ג וסמ"ק אסור להעלות גבינה על השלחן שאכל עליו בשר עוף כדברי ב"ה שמא יאכלנו יחד. אבל השלחן שמסדר עליו את התבשיל נותן זו בצד זו עכ"ל. והיינו משום דמאחר דהוי לפי שעה לא חיישינן בהו שמא יתערבו יחד: